

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ**

**Кафедра адміністративного, цивільного та господарського права і
процесу**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри адміністративного,
цивільного та господарського права і
процесу, д.ю.н., професор

_____ Світлана НіЩИМНА

« ____ » _____ 2021 року

СИЛАБУС

**навчального курсу «Правові засади адміністративної діяльності»
спеціальність 081 «Право»
форма навчання: денна**

РОЗРОБНИК:

професор кафедри

доктор юрид. наук

Станіслав ЗЛИВКО _____

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на _____ засіданні _____ кафедри
адміністративного, цивільного та

господарського права і процесу

Протокол № __ від «__» ____ 2021р.

Кредити та
кількість годин:

4 кредити ECTS; години: 16 лекційних, 24
семінарських, та 80 самостійна робота.

Анотація курсу

Програма навчальної дисципліни складена кафедрою адміністративного, цивільного та господарського права і процесу Академії Державної пенітенціарної служби відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців надругому (магістерському) рівні вищої освіти. з галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Навчальна дисципліна «Правові засади адміністративної діяльності» є вибірковою.

Мета курсу

Основною метою зазначеного курсу є вивчення основних правових інститутів з питань адміністративної діяльності з урахуванням одержаних здобувачами знань з правових дисциплін.

Згідно з програмою курсу здобувачі мають опанувати теоретичні питання, набути досвіду самостійної роботи із законодавчими та іншими науковими розробками з питань адміністративної діяльності, розуміння особливостей змісту правовідносин у сфері адміністративної діяльності, їх прояву у різних сферах, розв'язання типових правових проблем.

Міждисциплінарні зв'язки: теорія держави і права, конституційне право, адміністративне право; публічне адміністрування.

Організація навчання Тематичний план

№	Назва теми	всього годин	лекції	семінари	практичні заняття	самостійна робота
Розділ 1. Загальні положення про адміністративну відповідальність						
1.	Предмет і метод адміністративного права.	8	1	2		5
2.	Система адміністративного права	8	1	2		5
3.	Систематизація адміністративного законодавства.	7	1	1		5
4.	Механізм адміністративно-правового регулювання	7	1	1		5
5.	Адміністративно-правові відносини	7	1	1		5
6.	Адміністративно-правовий статус органів виконавчої влади	7	1	1		5
7.	Адміністративно-правовий статус фізичної особи	8	1	2		5
8.	Адміністративно-правовий статус інших органів публічної адміністрації	8	1	2		5
	Всього за розділ 1	60	8	12		40
Розділ 2. Адміністративна відповідальність за окремі види правопорушень						
9.	Повноваження органів місцевого самоврядування	7	1	1		5
10.	Державна служба: поняття, види, моделі та принципи	8	1	2		5

11.	Бюджетний процес в Україні	8	1	2	5
12.	Особливості правового регулювання служби в органах місцевого самоврядування	8	1	2	5
13.	Діяльність органів виконавчої влади	7	1	1	5
14.	Адміністративне правопорушення: поняття, юридичний склад та характеристика	7	1	1	5
15.	Адміністративні стягнення та загальні правила їх накладення	7	1	1	5
16.	Принципи провадження у справах про адміністративні правопорушення	8	1	2	5
	Всього за розділ 2	60	8	12	40
	Усього годин	120	16	24	80

ЗАВДАННЯ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

До семінарського заняття здобувач вищої освіти має підготувати конспект вивчення питань, що містяться в плані відповідної теми. Наявність конспекту та особиста присутність здобувача вищої освіти на занятті є обов'язковою умовою для оцінювання якості знань.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Предмет і метод адміністративного права

Питання для самостійної роботи

1. Адміністративне право як сукупність правових норм.
2. Призначення держави в особі органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.
3. Методи правового регулювання.
метод влади; метод рекомендацій; метод узгодження (координації); метод рівності
4. Взаємодія адміністративного права з іншими існуючими галузями права.

Тема 2. Система адміністративного права

Питання для самостійної роботи

1. Загальні принципи державного управління.
2. Правове становище суб'єктів адміністративного права.
3. Форми і методи управлінської діяльності.
4. Адміністративно-правові режими.
5. Адміністративний процес.
6. Засоби забезпечення законності і дисципліни в управлінні.
7. Сукупність адміністративно-правових інститутів.

Тема 3. Систематизація адміністративного законодавства

Питання для самостійної роботи

- 1.Інкорпорація нормативних документів.
2. Кодифікація нормативних документів.
3. Конституція України;
4. Кодекс про адміністративні правопорушення України ;
5. Кодекс адміністративного судочинства України ;
6. Закони України “Про державну службу”, “Про звернення громадян”, “Про освіту”, “Про громадські об’єднання”, “Про запобігання корупції”.

Тема 4. Механізм адміністративно-правового регулювання

Питання для самостійної роботи

- 1.Функціональні складові механізму адміністративно-правового регулювання..
- 2.Органічні складові механізму адміністративно-правового регулювання.
3. Норми права – загальнообов’язкові правила поведінки, встановлені з метою регулювання суспільних відносин.
4. Правові відносини – вольові суспільні відносини, що виникають на основі норм права.
5. Правова свідомість суб’єктів адміністративно-правового регулювання.
6. Законність.

Тема 5. Адміністративно-правові відносини

Питання для самостійної роботи

- 1.Мета адміністративно-правових норм..
- 2.Регулювання відносин у сфері забезпечення органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування реалізації та захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб.
3. Охорона (забезпечення) законності й дисципліни.
4. Особливості адміністративно-правових відносин.
5. Види адміністративно-правових відносин.

Тема 6. Адміністративно-правовий статус органів виконавчої влади

Питання для самостійної роботи

1. Суб’єкти адміністративного права.
- 2.Органи державної влади.
3. Адміністративно-правовий статус Прем’єр-міністра України.
- 4.Адміністративно-правовий статус місцевих державних адміністрацій.
5. Основні завдання місцевих державних адміністрацій.

Тема 7. Адміністративно-правовий статус фізичної особи

Питання для самостійної роботи

1. Визнання, дотримання й захист прав і свобод людини й громадянина - обов’язок держави.
2. Права громадян діляться по ступеню можливості їхньої реалізації на абсолютні й відносні.
3. Обов’язки громадян розрізняють за таким же принципом:
4. Адміністративно-правовий статус іноземців та осіб без громадянства.
5. Особливості адміністративно-правового статусу біженців

Тема 8. Адміністративно-правовий статус інших органів публічної адміністрації

Питання для самостійної роботи

1. Адміністративно-правовий статус Президента України
2. Адміністративно-правовий статус прокуратури.
3. Адміністративно-правовий статус судів.

Тема 9. Повноваження органів місцевого самоврядування

Питання для самостійної роботи

1. Місцеве самоврядування як право територіальної громади самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.
2. Органи місцевого самоврядування.
3. Повноваження, які притаманні органам місцевого самоврядування.

Тема 10. Бюджетний процес в Україні

Питання для самостійної роботи

1. Бюджетний кодекс України в системі бюджетного законодавства.
2. Закон про Державний бюджет: проблеми змісту, структури та дії.
3. Рішення про місцевий бюджет.

Тема 11. Державна служба: поняття, види, моделі та принципи

Питання для самостійної роботи

1. Державна служба.
2. Державний службовець.
3. Принципи державної служби.
4. Правове регулювання державної служби.
5. Державний службовець зобов'язаний.

Тема 12. Особливості правового регулювання служби в органах місцевого самоврядування.

Питання для самостійної роботи

1. Служба в органах місцевого самоврядування.
2. Закон України "Про службу в органах місцевого самоврядування" .
3. Обмеження щодо перебування на службі в органах місцевого самоврядування.
4. Особливості регулювання правового статусу посадових осіб місцевого самоврядування.

Тема 13. Діяльність органів виконавчої влади.

Питання для самостійної роботи

1. Державна влада, її органи та органи державного управління в Україні.
2. Правові аспекти державного й регіонального управління.
3. Контроль у сфері державного управління.
4. Соціальне управління, його характерні риси та види.
5. Суб'єкт і об'єкт управління.
6. Характерні риси державного управління.

7. Принципи державного управління.

Тема 14. Адміністративне правопорушення: поняття, юридичний склад та характеристика

Питання для самостійної роботи

1. Адміністративне правопорушення: поняття, юридичний склад та характеристика.
2. Цілі застосування юридичної відповідальності.
3. Принципи та підстави відповідальності.
4. Поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності.
5. Підстави дисциплінарної відповідальності.
6. Поняття матеріальної відповідальності сторін трудового договору за заподіяну шкоду.

Тема 15. Адміністративні стягнення та загальні правила їх накладення.

Питання для самостійної роботи

1. Адміністративні стягнення.
2. Позбавлення спеціального права, наданого громадянинуві (ст.30 КУпАП).
3. Виправні роботи (ст.31 КУпАП).
4. Адміністративний арешт (ст.32 КУпАП).

Тема 16. Принципи та учасники провадження у справах про адміністративні правопорушення

Питання для самостійної роботи

1. Провадження в справах про адміністративні правопорушення.
2. Процедури провадження в справах про адміністративні проступки Митного кодексу України.

ЗАВДАННЯ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Ряд питань навчальної дисципліни виносяться на самостійне опрацювання. Виконання самостійної роботи оцінюється окремо та є невід'ємною складовою успішного проходження курсу. Для виконання завдань самостійної роботи вам необхідно зробити конспект нижчезазначених питань. Кожне питання має бути ґрунтовно висвітлене в обсязі не менше двох сторінок рукописного тексту.

Тема 1. Теоретичні основи адміністративного права

Тема 2. Законодавча база регулювання адміністративної діяльності

Тема 3. Механізм адміністративно-правового регулювання

Тема 4. Суб'єкти адміністративної діяльності

Тема 5. Адміністративно-правові відносини

Тема 6. Діяльність органів виконавчої влади.

Тема 7. Адміністративно-правовий статус регіональних органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування

Тема 8. Державна служба: поняття, види, моделі та принципи

Тема 9. Актуальні питання видатків бюджетів та бюджетного кредитування

Тема 10. Адміністративне правопорушення: поняття, юридичний склад та характеристика

Тема 11. Адміністративні стягнення та загальні правила їх накладення.

Тема 12. Принципи провадження у справах про адміністративні правопорушення

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання виконуються у вигляді рукописного есе обсягом до 5 сторінок за темою яка обирається з нижченаведеного переліку або індивідуальною темою погодженою з викладачем. При написанні есе доцільним буде скористатись порадами за посиланням: <https://zno.if.ua/>.

Тема 1. Предмет і метод адміністративного права

1. Держава як соціально-правовий інститут.
2. Теорії походження держави.
3. Правова держава її ознаки.
4. Система законодавчої влади в Україні.
5. Функція держави із захисту прав, свобод і інтересів фізичних і юридичних осіб.
6. Предмет адміністративного права.
7. Методи правового регулювання.

Тема 2. Система адміністративного права

1. Загальні принципи державного управління.
2. Форми і методи управлінської діяльності.
3. Адміністративно-правові режими.
4. Адміністративний процес.
5. Засоби забезпечення законності і дисципліни в управлінні.
6. Адміністративно-правові інститути.
7. Адміністративно-правові норми.
8. Загальнообов'язкові правила поведінки.

Тема 3. Систематизація адміністративного законодавства

1. Конституція України.
2. Кодекс про адміністративні правопорушення України.
3. Кодекс адміністративного судочинства України.
4. Практика укладення міжурядових угоди.
5. Систематизація, упорядкування та удосконалення нормативних документів.

Тема 4. Механізм адміністративно-правового регулювання

1. Норми права – загальнообов'язкові правила поведінки, встановлені з метою регулювання суспільних відносин.
2. Акти реалізації норм права – процес фактичного втілення в життя приписів правових норм через поведінку суб'єктів адміністративного права.

3. Правові відносини.
4. Правова свідомість суб'єктів адміністративно-правового регулювання як система відображення правової дійсності у поглядах, почуттях, уявленнях людей про право.
5. Законність як правовий режим суспільного життя.
6. Акти тлумачення норм права як процес, спрямований на встановлення змісту норм права з метою їх правильної реалізації.
7. Акти застосування норм права як прояв владного веління компетентних державних органів, спрямований на забезпечення умов реалізації суб'єктивних прав та обов'язків учасників адміністративно-правових відносин.
8. Стадії механізму адміністративно-правового регулювання:

Тема 5. Адміністративно-правові відносини

1. Мета адміністративно-правових норм.
2. Види адміністративно-правових норм:
3. Види адміністративно-правових відносин.
4. Особливості адміністративно-правових відносин.

Тема 6. Адміністративно-правовий статус органів виконавчої влади

1. Поняття –юридична особа.
2. Поняття – фізична особа.
3. Органи державної влади.
4. Функції Кабміну.
5. Функції Верховної Ради України.
6. Функції місцевих державних адміністрацій.
7. Структура місцевих державних адміністрацій.

Тема 7. Адміністративно-правовий статус фізичної особи

1. Громадянство України.
2. Права й свободи людина як найвищою цінність.
3. Відносини держави і громадянина.
4. Загальні обов'язки громадян.
5. Спеціальні обов'язки громадян у правовій сфері.

Тема 8. Адміністративно-правовий статус інших органів влади

1. Парламентська республіка.
2. Президентська республіка.
3. Президентсько-парламентська республіка.
4. Парламентсько-президентська республіка.
5. Конституційний Суд України.
6. Система органів прокуратури України.
7. Судова система України.

Тема 9. Повноваження органів місцевого самоврядування

1. Теорії місцевого самоврядування та самоуправління.
2. Системи місцевого самоврядування і самоуправління.
3. Децентралізація влади в Україні.

4. Теорія і практика делегування повноважень в державному управлінні.
5. Територіальна громада її функції.

Тема 10. Бюджетний процес в Україні.

1. Державний бюджет України.
2. Склад бюджетної системи України.
3. Зведений бюджет області.
4. Доходи бюджету.
5. Видатки бюджету. Бюджетна система класифікується за доходами та видатками:
6. Функції бюджету.
7. Місцеві податки і збори.

Тема 11. Державна служба: поняття, види, моделі та принципи

1. Принципи державної служби.
2. Правове регулювання державної служби.
3. Категорії державної служби.
4. Відповідальність державних службовців.
5. Заохочення в системі державної служби.

Тема 12. Особливості правового регулювання служби в органах місцевого самоврядування.

1. Муніципальна служба.
2. Сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи.
3. Принципи місцевого самоврядування.
4. Вибори органів місцевого самоврядування.
5. Посадові особи місцевого самоврядування.

Тема 13. Діяльність органів виконавчої влади.

1. Правові аспекти державного управління.
2. Правові аспекти регіонального управління.
3. Контроль у сфері державного управління.
4. Виконавча влада та механізм співвідношення з державним управлінням.
5. Функції державного управління.

Тема 14. Адміністративне правопорушення: поняття, юридичний склад та характеристика

1. Поняття, юридичний склад та характеристика адміністративного правопорушення.
2. Обставини, що звільняють, виключають, пом'якшують та обтяжують адміністративну відповідальність.
3. Принципи та підстави відповідальності.
4. Поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності.
5. Класифікація господарсько-правових санкцій.
6. Судовий захист прав підприємців.
7. Основні обов'язки сторін трудового договору.

Тема 15.Адміністративні стягнення та загальні правила їх накладення.

1. Адміністративна відповідальність.
2. Особливість адміністративних стягнень.
3. Мета покарання порушника.
4. Заходи примусу, що застосовуються уповноваженими державними органами.

Тема 16. Принципи та учасники провадження у справах про адміністративні правопорушення

1. Поняття провадження в справах про адміністративні правопорушення.
2. Законодавча база стосовно провадження в справах про адміністративні правопорушення
3. Процесуальні акти провадження щодо адміністративних правопорушень.

Порядок оцінювання

Оцінювання ваших досягнень відбувається за системою відображеною в таблиці.

Таблиця

№	Назва теми	Всього балів	Форма заняття	
			Семінарські заняття	Практичні заняття (опрацювання матеріалів для підготовки, успішне виконання завдань)
Розділ 1. Загальні положення про адміністративну відповідальність				
1.	Предмет і метод адміністративного права		3	
2.	Система адміністративного права		3	
3.	Систематизація адміністративного законодавства.		3	
4.	Механізм адміністративно-правового регулювання		3	
5.	Адміністративно-правові відносини		3	
6.	Адміністративно-правовий статус органів виконавчої влади		3	
7.	Адміністративно-правовий статус фізичної особи		3	
8.	Адміністративно-правовий статус інших органів публічної адміністрації		3	
Розділ 2. Адміністративна відповідальність за окремі види правопорушень				
9.	Повноваження органів місцевого самоврядування		3	
10.	Державна служба: поняття, види, моделі та принципи		3	

11.	Бюджетний процес в Україні		3	
12.	Особливості правового регулювання служби в органах місцевого самоврядування		3	
13.	Діяльність органів виконавчої влади		3	
14.	Адміністративне правопорушення: поняття, юридичний склад та характеристика		3	
15.	Адміністративні стягнення та загальні правила їх накладення		3	
16.	Принципи провадження у справах про адміністративні правопорушення		3	
Разом			48	
Виконання завдань для самостійної та індивідуальної роботи		12		
залік		40		
Всього		100 балів		

Ведення конспекту лекцій є обов'язковим. Робота на семінарських заняттях складається з відповідей на теоретичні питання по відповідній темі та додатковому опрацюванні контрольних питань. За роботу на семінарському занятті можна отримати до 3 балів.

Індивідуальну роботу має виконати кожен здобувач вищої освіти відповідно до запропонованої тематики. Виконання цього завдання оцінюється до 12 балів залежно від дотримання таких критеріїв: дотримання форми, відповідність темі, логічність висвітлення питання, аргументованість висновків тощо.

Підсумковий контроль з дисципліни відбувається у вигляді заліку, на якому ви можете отримати до 40 балів в залежності від повноти та обґрунтованості ваших відповідей. На іспит виносяться питання з переліку наведеного нижче. Якщо під час проходження курсу ви набрали 60 балів то маєте право не складати залік, вдовольнившись підсумковою оцінкою відповідно до кількості набраних балів. Схема переведення балів у підсумкову оцінку наведена в Таблиці 2.

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
64-74	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	----------	--

Контрольні питання до курсу

- 1.Визначення предмету та методу адміністративного права
- 2.Принципи адміністративного права
- 3.Система адміністративного законодавства
- 4.Норми адміністративного права.
- 5.Адміністративна діяльність.
- 6.Суб'єкти адміністративної діяльності.
- 7.Держава як соціально-правовий інститут
8. Правова держава її ознаки.
9. Система законодавчої влади в Україні.
10. Функція держави із захисту прав, свобод та інтересів фізичних і юридичних осіб.
- 11.Методи правового регулювання.
12. Загальні принципи державного управління.
13. Адміністративно-правові режими.
14. Адміністративний процес.
15. Засоби забезпечення законності і дисципліни в управлінні.
- 16.Адміністративно-правові інститути.
17. Систематизація адміністративного законодавства
18. Акти реалізації норм права.
19. Правові відносини.
20. Правова свідомість суб'єктів адміністративно-правового регулювання
- 21.Стадії механізму адміністративно-правового регулювання:
22. Види адміністративно-правових норм:
23. Види адміністративно-правових відносин.
24. Особливості адміністративно-правових відносин.
25. Органи державної влади.
26. Функції Кабміну.
27. Функції Верховної Ради України.
28. Функції місцевих державних адміністрацій.
29. Структура місцевих державних адміністрацій.
30. Права й свободи людина як найвищою цінністю.
31. Відносини держави і громадянина.
32. Загальні обов'язки громадян.
33. Спеціальні обов'язки громадян у правовій сфері.
34. Парламентська республіка.
35. Президентська республіка.
36. Президентсько-парламентська республіка.
37. Парламентсько-президентська республіка.
38. Конституційний Суд України.
39. Система органів прокуратури України.
40. Судова система України.

41. Теорії місцевого самоврядування та самоуправління.
42. Системи місцевого самоврядування і самоуправління.
43. Децентралізація влади в Україні.
44. Теорія і практика делегування повноважень в державному управлінні.
45. Територіальна громада її функції.
46. Державний бюджет України.
47. Склад бюджетної системи України.
48. Функції бюджету.
49. Місцеві податки і збори.
50. Принципи державної служби.
51. Правове регулювання державної служби.
52. Категорії державної служби.
53. Відповідальність державних службовців.
54. Заохочення в системі державної служби.
55. Муніципальна служба.
56. Сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи.
57. Правові аспекти державного управління.
58. Функції державного управління.
59. Поняття, юридичний склад та характеристика адміністративного правопорушення.
60. Обставини, що звільняють, виключають, пом'якшують та обтяжують адміністративну відповідальність.
61. Принципи та підстави відповідальності.
62. Поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності.
63. Адміністративна відповідальність.
64. Особливість адміністративних стягнень.
65. Мета покарання порушника.
66. Заходи примусу, що застосовуються уповноваженими державними органами.
67. Поняття провадження у справах про адміністративні правопорушення

Політика академічної доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших здобувачів;
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань здобувачів.

Рекомендована література

Основна:

1. Загальне адміністративне право: підручник / Грищенко І. С., Мельник Р. С., Пухтецька А. А. та інші; за аг. ред. І. С. Грищенка. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 568 с.
2. Задихайло О. А. Адміністративне право України (Загальна частина): навч. посіб. Харків: Право, 2017. 314 с.
3. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
4. Адміністративне право: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти / за аг. ред. В. М. Гаращука. Харків: Право, 2017. 174 с.

Допоміжна:

1. Адміністративне право: підручник; НУ «ЮАУ ім. Ярослава Мудрого» / за заг. ред.: Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, В. В. Зуй. 2-ге вид., переробл. та допов. Харків: Право, 2013. 656 с.
2. Адміністративне процесуальне право: навч. посіб. / Т. П. Мінка. С. М. Альфьоров, Р. В. Миронюк та ін.; за заг. ред. Т. П. Мінки. Харків: Право, 2013. 352 с.
3. Адміністративне судочинство: навчальний посібник / за заг. ред. проф. О. П. Рябченко. 2-ге вид., перероб. і доп. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 304 с.
4. Декларація про державний суверенітет України: Декларація від 16.07.1990 № 55-ХІІ (поточна редакція від 16.07.1990). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/55-12>.
5. Кодекс адміністративного судочинства України: Кодекс України від 06.07.2005 № 2747-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 09.09.2005 р. № 35-37. стор. 1358. ст. 446.
6. Кодекс адміністративного судочинства України: Науково-практичний коментар / С. В. Ківалов, О. І. Харитоновна, О. М. Посенюк, М. Р. Аракелян та ін.; за ред. С. В. Ківалова, О. І. Харитоновної. Харків: Одиссей, 2005. 552 с.
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Кодекс України від 07.12.1984 № 8073-Х. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 18.12.1984 р. № 51. ст. 1122.
8. Кодекс України про адміністративні правопорушення: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 10 берез. 2015 р.:(офіц. текст). Київ: ПАЛИВОДА А. В., 2015. 284 с.
9. Конституція України. *Відомості Верховної Ради України*. 996. № 30. Ст. 141.
10. Мельник Р. С., Бевзенко В. М. Загальне адміністративне право: навчальний посібник; за заг. ред. Р. С. Мельника. Київ: Ваїте, 2014. 376 с.
11. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права: Міжнародний документ від 16.12.1966 (поточна редакція). URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_043.
12. Основи адміністративного права України: навч.-метод. посіб. / Л. Р. Біла-Тіунова та ін.; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». Одеса: Фенікс, 2015. 120 с.

13. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016 № 1798-VIII (. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1798-19>).
14. Про громадські об'єднання: Закон України від 22 березня 2012 року № 4572-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 04.01.2013 р. № 1. стор. 2. стаття 1.
15. Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 № 2235-III. *Відомості Верховної Ради України*. 30.03.2001 р. № 13. стаття 65.
16. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 22.01.2016 р. № 4 стор. 60.
17. Про доступ до публічної інформації: Закону України від 13.01.2011 № 2939-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 12.08.2011 р. № 32. стор. 1491. стаття 314.
18. Про запобігання корупції: Закону України від 14.10.2014 № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 05.12.2014 р. № 49. стор. 3186. стаття 2056.
19. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 року № 393/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 19.11.1996 р. № 47. стаття 256.
20. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 28.03.2014 р. № 13. стор. 828, стаття 222.
21. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 09.10.2015 р. № 40-41. стор. 1970. стаття 379.
22. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII (поточна редакція від 05.01.2017). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.
23. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 29.07.2016 р. № 31. стор. 7. ст. 545.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Вісник Верховного Суду України. URL: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf>.
2. Голос України. URL: <http://www.golos.com.ua>.
3. Інформаційний центр Міністерства юстиції України. URL: <http://www.informjust.kiev.ua>.
4. Право України. URL: <http://pravoua.com.ua/ua/index.php?linkmy=golovna>.
5. Правовий експерт. URL: <http://lawexpert.com.ua>.
6. Український юридичний портал. URL: <http://www.zakoni.com.ua>.
7. Український юрист. URL: <http://ukrjurist.com>.
8. Урядовий кур'єр. URL: <http://ukurier.gov.ua/uk>.